

בשנים האחרונות יותר ויותר אולפנות וישיבות תיכוניות מצטרפות לרשת החינוך אורט ישראל. אם לפני כשמונה שנים היו ברשת רק שלושה בתי ספר המשתייכים לחינוך הממלכתי־דתי, כיום ישנם 29 מוסדות שבהם לומדים יותר מ־7,000 תלמידים ותלמידות. מדובר על כ־13 אחוזים מהחינוך הממלכתי־דתי וכשמונה אחוזים מאורט ישראל, רשת החינוך הגדולה בהתפתחות נובעת ממספר סיבות. הסיבה העיקרית היא שיותר ויותר רשויות רוצות שרשת אחת תנהל את החינוך ברשות, זו

מהפכה אמיתית", מציין צביקה פלג, מנכ"ל רשת אורט. "המהפכה הזאת כבר מיושמת בבית שאן, בקריית גת, ברשת רק שלושה במעלות, בטבריה ובעפולה, ועוד רשויות כבר מנהלות איתנו משא ומתן במתכונת הזאת. רשת אורט היא רשת החינוך הגדולה בישראל. במשך שנים ניהלנו רק את החינוך הכללי, אך כאמור לאור פניית הרשויות אלינו לצרף גם את הישיבות והאולפנות אנחנו נגשים למכרזי ניהול במוסדות אלו".

מגמת ההצטרפות של מוסדות חינוך מהמגזר הדתי־לאומי נובעת גם ממיתוגה הגבוה של

רשת אורט ברמת האיות, המצוינות והחדשנות שגורים לראשי המועצות והערים לרצות השתייכות לסטנדרטים אלו. "ראשי המועצות והערים שואפים שהחינוך הממלכתי־דתי יהיה דומה לאיכויות ולהשקעות המבניות של הרשת".

הפן השני למהפכה הוא מגמות טכנולוגיה עילית. "ישנו רצון הולך וגובר לשלב מדע וטכנולוגיה מתקדמים ביותר בקרב המגזר הדתי־לאומי. הילדים שלי למדו ביישיבות תיכוניות. הם בעיקר למדו את המקצועות הנדרשים לבגרות ומעולם לא למדו במגמות כגון מערכות רפואיות,



צילום: משה שי

מהפכה בחמ"ד: בתוך שנים בודדות הפכה רשת אורט ישראל לשחקן מרכזי במוסדות הציונות הדתית

הרשת הגדולה בישראל, אשר מפעילה יותר מ־245 מוסדות חינוך, מצרפת אל שורותיה מוסדות חינוך נוספים מהמגזר הסרוג. צביקה פלג, מנכ"ל אורט: "יותר ויותר ראשי ערים פונים אלינו בבקשה לצרף את בתי הספר הממלכתיים־דתיים לרשת אורט, הדרישה נובעת מהרצון שתהיה רשת אחת שמנהלת את כל בתי הספר המקיפים בעיר, וגם מהרצון לשלב מדע וטכנולוגיה מתקדמים ביותר בקרב המגזר הדתי־לאומי, מאחר שבהם טמון העתיד הכלכלי של המדינה"

תלמידות שלומדות בשבע אולפנות בשנת הלימודים תשפ"ב. האולפנות ברשת אורט ישראל מציעות לתלמידות מגמות מדעיות טכנולוגיות מתקדמות, כמו מדעי הרפואה, ביוטכנולוגיה, אדריכלות, עיצוב מדיה, תקשורת אלקטרונית, מחשבים ותכנות.

בשנת הלימודים הנוכחית התכוננה מירב ירקוני, מנהלת אולפנת אורט בבית שאן, לקליטת התלמידות. אלא שהשנה המציאות מורכבת מתמיד משום שהעיר עומדת על רמת תחלואה גבוהה, מה שמגדיר אותה כאדומה. "המצב בעיר מורכב, ובעקבות המתווה החדש מה שמותר לנו הוא להיפגש במרחב הפתוח", מספרת ירקוני. "קשה לבנות עם ההתנחיות החדשות. כי הן רוצות להיפגש וזקוקות זו לזו הן מבחינה לימודית והן מבחינה חברתית. ובפרט שלמידה בחוץ בחום של בית שאן היא לא תסריט ריאלי. אומנם כיתות מסוימות שיש בהן יותר מ־10 אחוזים בנות מחוסנות תוכלנה ללמוד בכיתה, ומי שלא, יש לנו שכבה אחת כזו, תוכלנה ללמוד רק בחוץ".

ירקוני שקדה בשבועות האחרונים של חופשת הקיץ על בניית מערכת למידה חדשה לימי הקורונה. "הכי חשוב לנו הוא הקשר עם התלמידות", מדגישה ירקוני. "כך למשל הבנו שהבנות והצוות קצת עייפים מהיום, ורצינו לאפשר מציאות של חיים ערניים, כדי שתהיה למידה וחוויה. אנחנו חושבים על רעיונות איך אפשר להתנהל בחוץ. אנחנו מתכננות לסווע לבתי הבנות ביישובים ולעשות פעילות בקבוצות קטנות. יש לנו חשיבה על כמה תוכניות, כמובן בהתאם להנחיות משרד החינוך ומשרד הבריאות, כדי שיהיו כמה שיותר מפגשים בקבוצות קטנות". גם בזמנים שבהם הבנות נשארות בבית כדי ללמוד באמצעות הזום מנסה ירקוני למצוא להן אלטרנטיבה. "אנחנו משתדלים לעשות זומים שהם לא רק למידה פרונטלית אלא חוויה. אנחנו נערכים למציאות הרגילה, אך אם נידרש ללמידה מרוחק נדע כמה שיותר גם להכניס את החוויה ללמידה. החל מפעילויות, המשך בשוחות ובסדנאות וכלה בשיעורים יצירתיים שמאפשרים חוויה".

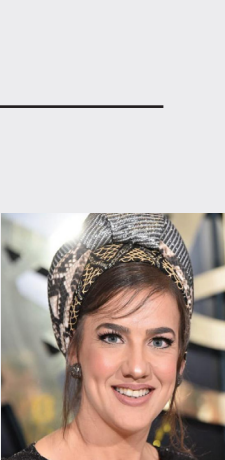
זהו המצב לא רק בבית שאן. כל האולפנות ברשת אורט נמצאות בחוסר בהירות בשל משבר הקורונה ומספר המאומתים שמטפס בכל פעם לשיא חדש. "אנחנו מתכוונים גם השנה לכן שלא נדע שום דבר מראש. יש פה חינוך גדול לאדם מאמין", אומר הרב שמעיה כרמל, ראש אולפנית אורט בטבריה. "יחד עם זאת הגדרנו ארבעה עקרונות ללמידה: שמירה על קשר אישי, גמישות בין מערכות ושיטות הוראה שונות, אפקטיביות כלמידה, והרביעי והמעניין הוא הדממה - היכולת להשתיק את האולפנית. יש שעות שבהן אנחנו לא עובדים, כדי ליצור הפרדה בין בית הספר לבית".

לצד האני מאמין שלו בקורונה, מדגיש הרב כרמל את האני מאמין שלו כמנהל. "כמנהל יש לי תפקיד מאוד ברור. אני רואה את התפקיד שלי לתת את המבט הגדול. כל הזמן להזכיר שאנחנו בדור של נאולה, מה זה אומר לגבי החינוך של הבנות ולאן אנחנו מכוונים אותן מבחינה רוחנית. בשעות הפנאי שלי אני מתעסק בתקציבים, משכורות, שעות ואפילו להרים נירות ולהעיר איפה לא סיידו טוב, אבל בסוף העיקר הוא לחבר אותן לרעיון הגדול ושתהייה עובדות ה'. מטרת העל שלנו אינה לחנך ילדים להיות דתיים, אלא אנחנו מחנכים אותם להיות עובדי ה', שזה הרבה יותר מדתיים. אנחנו מחנכים אותם להיות אנשים שהולכים עם התורה לכל דבר בחיים".

רשת אורט ישראל היא הרשת החינוכית הגדולה ביותר במדינת ישראל, אשר מנהלת בתי ספר תיכוניים, בתי ספר תעשייתיים, מרכזי חינוך ומכללות טכנולוגיות להנדסאים ב־60 רשויות מקומיות. כל תלמיד תיכון עשירי במדינת



צביקה פלג, מנכ"ל רשת אורט: "רשת אורט היא רשת החינוך הגדולה ביותר. במשך שנים ניהלנו רק את החינוך הכללי, אך כעת יותר ויותר ראשי רשויות פונים אלינו בבקשה לצרף את המוסדות הממלכתיים־דתיים בשל הדרישה שתהיה רשת אחת שמנהלת בכל הרשות"



אורטל יהודה, מנהלת אולפנת אורט קריית שמונה: "באולפנה יש תחושה של בית חם ותשומת לב לכל תלמידה. לא מוותרים לאף אחת ולא מוותרים על אף אחת



דבורה בר און, מנהלת אולפנת אורט השומרון באלקנה: "אני רוצה לראות שמהאולפנה יוצאות מדעניות העתיד. נשים שיותפסו מקום בציבוריות הישראלית בכל התחומים"

ישראל לומד באחד מבתי הספר של רשת אורט. רשת אורט ישראל פרושה משלומי, קריית שמונה וחצור בצפון ועד ירוחם ועד בדרום ומשרתת את כל מגזרי האוכלוסייה במדינת ישראל: יהודים - בחינוך הכללי, הדתי והחרדי, ערבים, דרוזים וכדואים. אלא שחרף הפריסה הארצית של הרשת, במגזר הדתי־לאומי הנוכחות של הרשת הייתה דלה במיוחד. בשנים האחרונות חל שינוי ויותר ויותר אולפנות נכנסות למעגל.

"רשת אורט יחסית חדשה בציבור הדתי־לאומי. 17 שנה האולפנית בטבריה הייתה כמעט יחידה ברשת, לא היו הרבה בתי ספר דתיים לאומיים, אך לאחרונה זה הולך ומתרחב". כמי שעובד שנים באולפנית הרב כרמל מחמיא מאוד לרשת על המאמץ הכי בולט הוא הקשבה. הם לומדים הגמישות והפתיחות לצרכים שלנו, כי הצרכים שלנו מוארט הממלכתי שנמצאים בצד השני של הכביש. הציבור הדתי אוהב שהילדים שלו יוצאים לטיולים ופעילויות חברתיות, דבר שלא קיים כמעט בציבור החילוני. וכן, הציבור הדתי לאומי רוצה יום לימודים ארוך. את ההשקעה של אורט באחרים אני מפנה לצרכים של הציבור הדתי־לאומי".

"אני מאוד מאוד אוהבת לעבוד עם רשת אורט", מוסיפה מירב ירקוני. "מאז הקמת האולפנה לפני כשבע שנים אנחנו עובדים עם רשת אורט והמאמץ הכי בולט הוא הקשבה. הם לומדים אותנו, מבינים מה החזון שלנו ומקשיבים לצרכים שלנו. מנהלת אולפנה מקבלת מה שהיא צריכה כדי להתקיים ומעבר לכך. נוסף להכול, הרב דוד סתיו, רב העיר שוהם ויו"ר ארגון רבני צהר, הוא הרב שמלווה את המוסדות הדתיים ברשת".

ברשת החינוך אורט מינו השנה שלוש מנהלות אולפנה חדשות אשר זו שנתן הראשונה: אורטל יהודה באולפנית קריית שמונה, דבורה בר און באולפנת אלקנה ונועה פנאהלה, מנהלת אולפנת שלהבת בשוהם.

אורטל יהודה, מנהלת אולפנית אורט קריית שמונה, היא אמא לארבעה ילדים ועוסקת בתחום החינוך כבר 21 שנה. היא לימדה קולנוע ותקשורת באולפנית אורט טבריה ובישיבה התיכונית בטבריה. כמו כן שימשה כמדריכת מפמ"ר במחוז חיפה והצפון, כמנחת השתלמויות למורים וכמעריכה בכירה במרב"ד. כמי שהדריכה וליוותה מורים בהוראת התקשורת היא מכירה את התחושות של ההתחלה. אומנם מבחינה מעשית יהודה רק התחילה את כהונתה כמנהלת, אך מכל ההכנות באולפנית בקריית שמונה היא כבר מרגישה תחושה של בית. "באולפנית יש תחושה של בית, חום ואהבה לכל תלמידה. לא מוותרים לאף אחת ולא מוותרים על

אף אחת". אורטל מדגישה כי מדובר באולפנית עם רשימה הישגים מצוינת והיא שואפת לשמר את הסטנדרט. "קרוב ל־100 אחוזי בגרות. המחנכות והצוות המקצועי עושים עבודת קודש. ההצלחה של בית הספר נעוצה בצוות - הסוד טמון באנשים. יש לנו צוות נפלא שעובד מתוך שותפות, אחריות ומעורבות. באולפנית לומדות כ־180 בנות, אך עם הישגיות רבה: בית הספר זכה השנה בתגמול דיפרנציאלי מיוחד ממשדד החינוך".

הגדלת מספר התלמידות באולפנית היא אחת המשימות שעומדות בפני אורטל יהודה. "כיעד ראשון אנחנו שואפים להגדיל את מספר הבנות בכיתות ז' עד י"ב, יותר בנות מקריית שמונה והסביבה. יעד שני הוא חיזוק הפן המדעי בטכנולוגי. הצד הטכנולוגי הוא חדש אצלנו ונכנס השנה, ואנחנו רוצות שהבנות ירכשו מיומנויות של המאה ה־21 ובכך נעזרו להן ברכישת מקצוע לעתיד".

אורטל יהודה מספרת כי הציבור הדתי־לאומי בקריית שמונה הוא אידיאליסטי ומרבה לתרום, דבר המשפיע לטובה על אופייה של האולפנית. "ישיבת ההסדר מושכת אליה דתיים לאומיים מכל רחבי הארץ שבאים לחזק את פני העיר, והאולפנית היא מענה חינוכי בשבילם. חשוב לציון שלאחר הצד ההישגי בריצון גם לשמר את הפן הערכי של תרומה לקהילה, לחברה ולמדינה באמצעות גיוס משמעותי לסגרות של שירות לאומי, מדרשה וצבא. ואנחנו מצינזו שמים את הלב שלנו באולפנית ושמים לב לכל תלמידה".

לצד כל מזמורי השבח מדגישה אורטל גם את האתגרים. "האולפנית יחסית קטנה, אבל בכל כיתה יש מורכבות. יש תלמידות עם הישגים גבוהים ויש תלמידות שצריכות ליווי רגשי, ואחד הדברים היפים הוא ההרמוניה שמשתלבת בכיתה ההסדרוגנית. הרצון שלי כמנהלת לשמר את הדבר המפליא והמופלא הזה: הישגיות וערכיות, הא בהא תליא. לא רק בגרויות וציונים אלא גם נתניה ושירות משמעותי. שזורים זה בזה".

לאורטל יש רצון להעשיר את הצד התורני באולפנית באמצעות הקמת מדרשה. "חשוב לנו לחנך לתורה ולהקים מדרשה שתהיה פועל יוצא של הערכים שלנו. כמו כן אנחנו שואפים לחבר את התלמידות לעולם האקדמי, ולתת להן כלים ומיומנויות שיכינו אותן למאה ה־21 תוך שימוש בלמידה אחרת, פדגוגיה חדשנית ולמידה רב־תחומית. אנחנו רוצים להתחבר למוסדות אקדמיים מסביבנו ולאפשר להביא את האקדמיה לתיכון ולהוביל אותן לעולם המדע והטכנולוגיה".

מה האני מאמין שלך?
דבורה בר און, מנהלת אולפנת אורט השומרון באלקנה: "האני





צילום: משה שי

לתלמידים ולצוות ולהפך. אני יכולה להגיד על עצמי שכמנהלת חדשה יש צוות ותיק שמחובר זה לזה ויש הרמוניה וחיבור שנוצרו מהרגע הראשון.

גם דבורה בר און, מנהלת אולפנת אורט השומרון באלקנה, קיבלה אולפנה מאוד מוצלחת והיא שואפת להמשיך את ההצלחות בתמיכת הרשת ומועצת אלקנה: "נכנסתי לאולפנה מאוד מצוינת שהרב אריה מילס ניהל אותה. האולפנה קיבלה בשנה האחרונה פרסים ואפילו תגמול דיפרנציאלי. יש לרשת מה לתרום בעניין הזה של הצבת הרף הגבוהה והקידום הטכנולוגי, כי אנחנו עם הפנים לעתיד וברצוננו לקדם את ההצטיינות ברשת בכל התחומים ולהכין את הבנות למאה ה-21".

"כמי שמובילה אולפנה, חשוב לי שהבנות יבינו את השייכות שלהן לעם ישראל ולא רק ישראל, זאת באמצעות תוכניות לימוד שמקרבות ומחברות את התלמידות לעם ולמורשת".

בינתיים, עד שפנאולה תגשים את האני מאמין שלה, בשלב הראשון שלה כמנהלת היא עוסקת בחפיפה עם המנהל הקודם. "יש לי בחפיפה המון תמיכה ומעטפת מחבקת מהרשת. חשובה לי ההיכרות עם כל הגורמים הרלוונטיים ואני משקיעה בכך שעות על גבי שעות. החל מרוב היישוב, המשיך במועצה והקהילה וכלה במשרד החינוך ורשת אורט".

מתחושה ראשונית, מה מיוחד אצלכם באולפנה? "אצלנו בשלהבת המיוחד הוא המשפחתיות, שלהבת בוערת עם הצתה יומיומית של חיבור



שמעיה כרמל, מנהל אולפנת אורט בטבריה: "היתרון של הרשת הוא הגמישות והכתיחות לצרכים שלנו"

מירב ירקוני, מנהלת אולפנת אורט בית שאן: "אנחנו משתדלים לעשות זומים שהם לא רק למידה פרונטלית אלא חוויה"

מאמין שלי נכון לכל שנה: העניין הכי בסיסי בחיינו הוא האהבה, שכל באי האולפנה - מורים, הורים ותלמידות - מרגישים אהובים ורצויים ודעתם נשמעת וחשובה. וגם: באולפנה נמצאות בנות צעירות, ויש בעיניי משקל רב לתפיסה הנשית. למידה באופן נשי עם המאפיינים המיוחדים של נערות צעירות שבונות את דרכן. וכן, מצוינות בכל התחומים, הצבת רף גבוהה ושאיפה למעלה. אני רוצה לראות שמהאולפנה יוצאות מדעניות העתיד, נשים שיתפסו מקום בציבוריות הישראלית בכל התחומים. לזרוע עכשיו את האמונה בכוחות שלהן ולגרום להן לחיות בתפיסה של גודל. מהמקום הלימודי האקדמי וגם מהמקום התורני אני ממש מאמינה שכל מקום שאנחנו מגדלים אותן - בנפש, בדעת, בהשכלה וגם ביכולות - בסוף הכול נובע ממקום של קודש, כי כל מה שלומדים לימודי חול יש לו מקור של קודש ואלוקות והוא נובע ממקום של תורה. הייתי רוצה שבת שתצא מהאולפנה לכל מקום שלא תבחר, שבשורש שלה תהיה מחוברת לקודש, לתורה ולמצוות".

נועה פנאולה, מנהלת אולפנת אורט שלהבת בשוהם: "האני מאמין שלי הוא לשאוף למיצוי היכולות של הפרט והבאתן לידי ביטוי בפועל. להשתמש בדרכי הוראה רלוונטיות ומשמעותיות באמצעות פיתוח מיומנויות מגוונות וטיפוח לומד עצמאי. כמנהלת חדשה אני רוצה להוביל דרך חינוכית משמעותית, היינו שהלמידה תהפך למשהו רלוונטי. לא רק קליטת חומר, כי המידע נגיש כיום בכל מקום, אלא בעיקר מיומנויות - איך לומדים ומתקדמים ובונים תוכנית חלומות כאן ברמה האישית". פנאולה מבקשת להדגיש גם את הפן הערכי.